

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม เป็นงานวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research & Development)

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

- 1.วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 4.สรุปผลการวิจัย
- 5.การอภิปรายผล
- 6.ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม
- 2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม
- 3) ทดลองใช้รูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม
- 4) ศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบบริหารสถานศึกษา โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากร ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู นักเรียน และคณะกรรมการภาคีเครือข่ายโรงเรียนตากพิทยาคม ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,844 คน แบ่งเป็น รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 4 คน ครู 132 คน นักเรียน 2,605 คน และคณะกรรมการภาคีเครือข่ายโรงเรียนตากพิทยาคม จำนวน 102 คน

2) **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู นักเรียน คณะกรรมการภาคีเครือข่ายโรงเรียนตากพิทยาคม ปีการศึกษา 2559 รวมจำนวนทั้งสิ้น 527 คน ประกอบด้วย

2.1) **ผู้บริหาร** ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 4 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 4 คน ได้แก่ รองผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารวิชาการ รองผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารงบประมาณ รองผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารบุคคล และรองผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารทั่วไป

2.2) **ครู** ใช้วิธีการกำหนดตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 103 คน

2.3) **นักเรียนโรงเรียนตากพิทยาคม** ใช้วิธีการกำหนดตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นของนักเรียนเป็นชั้นแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 336 คนประกอบด้วย นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ระดับชั้นละ 56 คน

2.4) **คณะกรรมการภาคีเครือข่ายโรงเรียนตากพิทยาคม** ใช้วิธีการกำหนดตามตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ประเภทของคณะกรรมการภาคีเครือข่ายเป็นชั้น แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 84 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนตากพิทยาคม จำนวน 12 คน คณะกรรมการสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนตากพิทยาคมจำนวน 50 คน คณะกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนตากพิทยาคม จำนวน 12 คนและคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนตากพิทยาคม ระดับโรงเรียน จำนวน 10 คน

วิธีการดำเนินงานวิจัยมีทั้งสิ้น 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนารูปแบบบริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่สร้างและพัฒนาขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - Structure interview) เป็นแนวคำถามการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อวิเคราะห์ในการร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม จำนวน 14 ข้อ

2. แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม จำนวน 17 ข้อ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

3. แบบประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม จำนวน 34 ข้อ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

4. แบบสอบถามระดับความคิดเห็นการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอยู่อย่างพอเพียง (สำหรับนักเรียน) จำนวน 12 ข้อ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

5. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยบุคลากรหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม มี 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยบุคลากรหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม จำนวน 11 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็นด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยบุคลากรหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม จำนวน 40 ข้อ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยบุคลากรหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนารูปแบบบริหารสถานศึกษา

จากการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา มีผลสรุปดังนี้

1.1 การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการและภาวะงานของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะนำไปตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยงาน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เพื่อพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนและผลผลิตของโรงเรียน โดยจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบ

บริหารสถานศึกษาพบว่า ต้องยึดหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ 1) บริหารงานด้วยระบบคุณภาพ 2) มองศักยภาพโรงเรียนเป็นฐาน 3) บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 องค์ประกอบของรูปแบบบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ 3) กลไกการดำเนินงานของรูปแบบ และ 4) สรุปสาระสำคัญของรูปแบบ

1.3 การพัฒนารูปแบบบริหารสถานศึกษา มีรูปแบบการดำเนินงานเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสถานศึกษา 2) การสร้างรูปแบบที่สัมพันธ์กันจากกรอบแนวคิด 3) การตรวจสอบหาคุณภาพของรูปแบบที่สร้าง และ 4) ทบทวนและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบให้สมบูรณ์จากนั้นนำไปทดลองใช้

1.4 การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา พบว่า ควรใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ท่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

1.5 โรงเรียนตากพิทยาคมมีการจัดการเรียนการสอนโดยอิงหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยต่อยอดหลักสูตรโดยใช้นวัตกรรมโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนและมาตรฐานสากล 6 นวัตกรรม ประกอบด้วย ESMT, SME, Pre-Engineering, MEP, EIS และ ASEAN Study โดยควรมีการพัฒนาโดยการยึดหลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน เน้นการกระจายอำนาจทางการบริหาร ปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้หลักปรัชญาดังกล่าวในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 กลุ่มงาน ประกอบด้วย กลุ่มงานบริหารวิชาการ กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มงานบริหารบุคคล และกลุ่มงานบริหารทั่วไป

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบบริหารสถานศึกษา โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม สามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.1 รูปแบบบริหารสถานศึกษา โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม ได้ใช้สร้างและพัฒนารูปแบบ SPSS-DSA (SPSS-DSA Model) มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ 3) กลไกการดำเนินงานของรูปแบบ และ 4) สรุปสาระสำคัญของรูปแบบ (Model) ได้แก่ Model 1 แสดงขั้นตอนการบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA (SPSS-DSA Model) และ Model 2 กลไกการ

ดำเนินงานของรูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA (SPSS-DSA Model)

2.2 รูปแบบได้พัฒนาจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มีการนำร่างรูปแบบเบื้องต้นไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข มีการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้โดยผู้เชี่ยวชาญ มีการนำเสนอรูปแบบบริหาร และนำไปทดลองใช้

2.3 การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ารูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA โดยรวมแล้วมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบบริหารสถานศึกษาที่สร้างและพัฒนาขึ้น

ผลการทดลองใช้รูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA สรุปผลได้ดังนี้

3.1. ผลการทดลองใช้รูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม ในด้านความสำเร็จของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนมีการบริหารจัดการระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนมีการปฏิบัติตามเกณฑ์รางวัลศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา มีศูนย์การเรียนรู้ 4 ศูนย์การเรียนรู้ ฐานการเรียนรู้ 14 ฐานการเรียนรู้ สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความพอเพียงได้อย่างยั่งยืน ยังผลให้นักเรียนได้รับทุนเศรษฐกิจพอเพียง (ทพพ.) อย่างต่อเนื่อง นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอยู่อย่างพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด รวมไปถึงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี และมีผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าระดับชาติในทุกรายวิชา ผู้ปกครองและชุมชนมีความเชื่อมั่นต่อการนำนักเรียนเข้าศึกษาต่อยังโรงเรียนตากพิทยาคมในอัตราเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารยังได้รับรางวัลที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น รางวัล MOE Awards ผลงานระดับดีเด่น ประเภทสถานศึกษา สาขาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปีการศึกษา 2558 รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC Awards) ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยมระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ด้านวิชาการ พ.ศ. 2559 รางวัลผู้ได้รับคัดเลือกเป็นข้าราชการพลเรือนดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี พ.ศ. 2559 รางวัลครูดีไม่มีอบายมุข ประจำปี พ.ศ. 2560 (แสดงดังภาคผนวก จ)

1.2. ผลการประเมินโดยใช้แบบประเมินตามรูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม พบว่า ทั้งรายด้าน ประกอบด้วย ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านนักเรียน ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านเครือข่ายพัฒนา และด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ และภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษา

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA สรุปผลได้ดังนี้

2.1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบบริหารสถานศึกษา โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA พบว่ารูปแบบการบริหาร SPSS-DSA มีความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาในระดับมาก ทุกรายการประเมิน

2.2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการ คณะครู และภาคีเครือข่ายที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามรูปแบบบริหารสถานศึกษา โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม ตามขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาทั้งหมด 4 งาน ซึ่งบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน พบว่า การบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 งานและภาพรวมของการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนารูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA มีสาระและประเด็นสำคัญที่ค้นพบสามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนา พบว่า การบริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมนักเรียนสู่การเป็นประชากรโลกที่มีคุณภาพ และอยู่บนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยโรงเรียนควรยึดหลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม โดยอยู่บนพื้นฐานของศักยภาพและความต้องการของโรงเรียน สอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ (2546 : 88) ที่กล่าวถึงหลักการบริหารไว้ว่า หลักการบริหารควรเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยนำเอานวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งการบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ควรมีการบูรณาการไปยังขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 งาน ประกอบด้วย งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557 : 40) ที่ได้

ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า แนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 4 งานของการบริหารสถานศึกษา เป็นแนวทางที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการ ครอบคลุมองค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. จากผลการสร้างและพัฒนารูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA พบว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษา โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม มีขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพองค์กร (S – SWOT Analysis) 2) การวางแผน (P – Plan) โดยใช้หลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (S – SBM) และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (S – SEPM) มาใช้ในการกำหนดแนวทางการทำงาน 3) การร่วมทำร่วมปฏิบัติ (D – Do) โดยใช้ TEP Framework เป็นกรอบการพิจารณาการดำเนินงาน ประกอบด้วย T – Teamwork, E – Expertise, P – Participative, S – Self-Evaluation 4) ศึกษาผลการดำเนินงาน (S – Study) โดยใช้ TAKS Evaluation ในการพิจารณาประเมินการทำงาน ประกอบด้วย T – Target, A – Achievement, K – Knowledge, S – System และ 5) การพัฒนาปรับปรุง (A – Act) ซึ่งกระบวนการทำงานนั้นเน้นส่งเสริมสนับสนุนให้คณะผู้ทำงานมีความสุขในการทำงาน กระจายงานให้ทุกคนร่วมรับผิดชอบ มีการกำกับติดตามการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับผลการวิจัยของปิยะพร พูลเพิ่ม (2551 : 56) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนฝายกวางวิทยาคม (โรงเรียนนาร่อง) อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ที่พบว่า ปัจจัยหนึ่งในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหารสถานศึกษา ได้แก่ การบำรุงขวัญกำลังใจของครูผู้สอน บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน โดยในกระบวนการสร้างรูปแบบมีการตรวจสอบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยผู้เชี่ยวชาญ มีการนำเสนอรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญชม ศรีสะอาด (2552 : 24) ที่ได้สรุปการสร้างและพัฒนารูปแบบการประเมินว่า จำเป็นต้องศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎี เพื่อเป็นความรู้พื้นฐาน โดยมีขั้นตอนคือออกแบบรูปแบบตามสมมติฐานของผู้ศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม มีความสอดคล้องและความเหมาะสมกับสิ่งที่มุ่งประเมิน ส่วนการพัฒนารูปแบบการประเมินที่ได้ออกแบบขึ้น มีวิธีการขั้นตอนที่หลากหลาย ขึ้นกับกรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไมตรี บุญทศ (2554 :74) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การออกแบบควรมี

การตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์นั้น ๆ

3. จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA ที่พบว่าภายหลังการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA โรงเรียนประสบความสำเร็จในด้านคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ด้านศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านคุณภาพการศึกษา มีผลการประเมินความเข้าใจของนักเรียนในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการอยู่อย่างพอเพียง ในระดับมากที่สุด เกิดขึ้นจากการพัฒนาองค์ประกอบทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน แหล่งเรียนรู้ การบริหารจัดการ เครือข่ายร่วมพัฒนา และการพัฒนาระบบสารสนเทศ แก่กระบวนการบริหารทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป อย่างเป็นระบบ ตามกลไกของรูปแบบบริหาร SPSS-DSA สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริพร วงศ์สวัสดิ์สุข (2551 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่าบุคลากรทางการศึกษานั้นมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน และงานวิจัยของสัญญา จารุจินดา (2551 : 62) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่พบว่า แนวทางการบริหารจัดการการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ต้องมีการดำเนินการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไปมากพอ ๆ กัน เพราะงานทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กันมีผลกระทบซึ่งกันและกัน

4. จากผลการศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษา ตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA ตามขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาทั้งหมด 4 งาน ซึ่งได้แก่ ด้านการบริการวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ที่พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยในด้านบริหารวิชาการนั้น ผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ ตามกลไกของรูปแบบบริหาร SPSS-DSA ซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้มีแนวคิดในการนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการทั้งในด้านหลักสูตร กระบวนการจัดการภายในโรงเรียน และเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิวา สันติผลธรรม (2552 : 84) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดนครสวรรค์ ที่พบว่า ผู้บริหารควรมีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปถ่ายทอดให้แก่ ครูผู้สอน และงานวิจัยของสุริพร วงศ์สวัสดิ์สุข (2551 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่าครูมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมความรู้ในด้านการสอนเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้เรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างสูงต่อการส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ในส่วนการวางแผนและการดำเนินการ ในด้านการบริหารงบประมาณ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่การปฏิบัติ จะต้องมีความรอบคอบ มีเหตุผลในการใช้จ่าย ยึดความพอประมาณ ความประหยัดคุ้มค่าตามมาตรการประหยัดงบประมาณของรัฐ โดยการใช้จ่ายงบประมาณจะต้องสอดคล้องกับแผนงาน กิจกรรม โครงการ ซึ่งสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา ศรีลับขวา (2551 : 104) ที่ศึกษาสภาพการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่พบว่าในการบริหารงบประมาณต้องมีการคำนวณต้นทุนผลผลิต ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงบประมาณ เพื่อลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุด และได้งานที่คุ้มค่ากับการลงทุนมากที่สุด ในด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสำเร็จในการบริหารงานดังกล่าวเกิดขึ้นจากผู้บริหารให้คำแนะนำ ปรึกษา เสนอแนะแนวทางและเป็นแบบอย่างแก่บุคลากรในโรงเรียน เน้นให้บุคลากรมีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ บนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกให้มองไปข้างหน้าและสามารถเตรียมรับกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเท่าทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์ชนิด ต๊ะนัย (2551 : 115) และศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557 : 75) ส่วนด้านการบริหารงานทั่วไป ความสำเร็จในการบริหารงานตามรูปแบบ SPSS-DSA เกิดขึ้นจากผู้บริหารให้ความสำคัญในเรื่องการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด ตามหลักความพอประมาณ มีเหตุผลในการบริหาร เน้นความรอบคอบไม่เดือดร้อนในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ รณชัย ทิพย์อุทัย (2554 : 88) เรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ที่พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในชั้นการเสริมสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาสามารถแยกออกเป็นประเด็นใหญ่ คือ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวัตถุ เช่น อาคารสถานที่ และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม

6. ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนารูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า รูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สถานศึกษาอื่นควรนำข้อเสนอเทศน์ไปพิจารณาวางแผน จัดระบบกลไกและกำหนดมาตรการเพื่อนำไปใช้ในการจัดการบริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นการช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น โดยใช้แนวทางตามรูปแบบการวิจัยครั้งนี้

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า รูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA ส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอยู่อย่างพอเพียง หน่วยงานอื่นในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการควรนำข้อเสนอเทศดังกล่าว ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นประโยชน์และความสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับ ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่ผู้เรียนอย่างจริงจัง

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ดังนั้นการนำรูปแบบดังกล่าวไปใช้ผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม ควรมีการเตรียมบุคลากรให้พร้อม เพื่อให้มีแนวทางการดำเนินงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน

1.4 การนำรูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA ไปใช้มีข้อจำกัดขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียนและบริบทของโรงเรียน เพราะโรงเรียนแต่ละขนาดมีความพร้อมที่แตกต่างกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม รูปแบบ SPSS-DSA ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เพื่อจะได้ข้อเสนอเทศที่นำมาใช้ประโยชน์จากการศึกษา นำมาประกอบการประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้เอื้อประโยชน์ต่อโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น

2.2 ควรมีการดำเนินการวิจัยต่อยอดในการพัฒนารูปแบบบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อหาวิธี กระบวนการในการส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายในโรงเรียน